

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca 1. szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatali előfizetés, hirdetés, nyitlér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja

Egy háromhasábos petitsor térfogata 12 fillér.
Bélyegdi, minden beiktatás után 60 fillér.

Nyit. ér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

A gyermek és a társadalom.

Az ember természete bizonyos tekintetben örökké rejtély marad; évezredek óta kutatják azt, de még eddig senki sem mondhatja el, hogy sikerült az emberi természetnek összes titkait felfedeznie. Ugyan mit tudunk mi más ember belvilágáról; milyen gondolatokat táplál, milyen szándékokat sző, milyen tervekét kohol belsejében? — Ez teljesen el van zárva előttünk, ha csak maga fel nem tárja belsejét. A materialisták bizony igazságtalanságot követnek el az ember belső természete ellen, midőn a gondolkodást az agyvelő elválásának tartják. A belvilág nagyobb jelentőséggel bír az ember külvilágánál. Épen a belvilág teszi az ember legnagyobb jelentőségét.

Igy vagyunk mi a gyermek természetével is. Az, a mit mi a gyermek belvilágáról tudunk csak következtetéseken alapul, de hát axiómák-e ezen következtetések? Mondhatjuk-e, hogy ezek így és nem másképpen vannak? — Bizony nem! Nem vetette-e fel magában a józan eszű ember, ki a kis gyermeket megfigyelte, soha egy meglepő kérdésnél, ezt a kérdést: valjon mi indította azt a gyermeket ilyen furesz kérdésre? De az ember kutató, a mi jogában áll ugyan, de nem mindig jár eredménnyel. Ha valamely kiváló egyéniség belső fejlődésének fokozatos emelkedését ismerni kívánjuk és az erre vonatkozó adatok hiányzanak, akkor vizsgáljuk a körülményeket és viszonyokat, melyekben felnevelkedett és élt, azokból kimagarázni óhajtjuk azt, a mit nem tudunk. Így vagyunk legtöbb esetben a gyermekkel is: nyilatkozataiból, a viszonyok és körülmények számbavételéből következtetünk arra, a mi a gyermek belső világában történik.

Mi tehát kutatjuk a gyermek belső természetét és ismerni kívánjuk azt, hogy szellemi tehetségeit a szerint képezhessük ki, hogy kifejlesztett tehetségeivel a reá rovandó követelményeknek megfelelhessen és az élet hasznos harcosává válhassék. Mert a gyermek a társadalom cseméje, s mint ilyen iránt vannak a társadalomnak kötelességei: szunyadozó ész- és jellembeli tehetségeit fejleszteni, kiképezni. Azért is találunk minden rendezett viszonyok közt élő társadalomban oly inté-

zeteket, melyeket közönségesen iskoláknak nevezünk, melyek azonban nem egyebek, mint azon intézetek, melyek a gyermek észbeli és jellembeli tehetségeinek fejlesztése végett állítanak fel.

Mai nap sokat hangoztatott követelés, hogy az állam vegye át az iskolákat, más szóval: hogy az iskola állami intézménnyé váljék. E követelés magában véve sok tekintetben helyes, már az egyöntetűség, a haladás, a függetlenség, a rend, a tanítói tekintély emelése és más szempontok miatt, de a társadalom részéről való érdeklődés tekintetében nem volna egészen helyes az iskolák államosítása. Eddig az egyház érdeklődik iskolája iránt, jóformán feltett gyermekének tekintti azt, áldoz, a mennyit csak áldozhat, némi büszkeségét képezi, hogy iskolája versenyezhetik az államéval. Ha mi ezt az érdeklődést elvesszük, vége minden érdeknek, minden megfeszítésnek, minden versenynek. De az állam, nem tekintve a nagy terhet, azt kívánja, hogy maga az egyház, a társadalom érdeklődjék iskolája iránt, nem akarja elvágni éltető erét, hanem támogatja a társadalmat pénzbeli erejével, a hol látja, hogy a társadalom ereje nem elegendő az iskola fenntartására.

De a társadalomnak ez idő szerint még más kötelességei is vannak az iskola lelke, a tanító iránt. Nem közönyös dolog, hogy a tanító akár-hogy éldegél, hogy a gond epeszti, erejét sorvasztja, hogy tekintélye a társadalomban még mindig keveset nyom a latban, a mi csak állása fogyatékos anyagi javadalmazásának a kifolyása. Nem csoda, hogy nincs meg az a biztos önérzete, mely bátor férfihez illő, hanem meghajlik ott is, a hol fejét felemelve kellene a társadalom figyelméztetnie nyomorult állására. A társadalom csak maga magát tiszteli meg, ha tanítóját tiszteli. Kivételek mindenütt vannak.

Nem lehet a társadalomnak az iskolák felállítására tekintetében szemrehányást tenni, ha szemügyre vesszük azokat a tanítványokat, melyeket létesített, nemcsak az éptestű és lelkű gyermekekről, hanem még olyanokról is gondoskodván, kik különleges testi vagy lelki hibákban szenvednek. Nem feledkezett meg a gyermekek magasabb kiképzetéséről sem. Felállított szá-

mára szakintézeteket is, melyeknek felsorolása itt felesleges volna. S ha vannak is e tekintetben némi hiányok, azokat javítani szoros kötelességének ismeri. Hanem egy más mozzanatra szeretném a társadalom vagyis inkább a köznevelődési egyletek figyelmét felhívni, mely teljesen beillenék hatáskörükbe: a jelesebb tanulók ösztöndíjjal való támogatására.*)

Hangsúlyozom a jelesebb tanulók támogatását akár a tudományos, akár pedig a művészi pályán. Nem a középszerűség, sem nem azok mellett szólalok fel, kiknek sokkal jobb sorsuk volna az iparos, kereskedelmi vagy közlekedési, mint a tudományos pályán, hol csak a proletárok számát szaporítják, hanem a szembevetendő tehetségek támogatása lebeg szemem előtt, hogy ezek kárba ne vesszenek. Ilyen tehetségek vannak minden megyében, csak hogy elegendő támogatás nélkül ritkán fejlődhetnek ki. Az iskolák ösztöndíjai nem elegendők erre, az államé sem, mert az állam kormányosai nem ismerhetnek minden jeles tehetséget, hanem *mi* válogassuk meg az ilyen embereket és azután támogassuk köznevelődési társulataink által mint a hogy péld. a nagyhirű svájci közhasznú társulat teszi.

Sok pénzt áldoznak különféle jótékony célokra a nemes lelkű emberek. Jó szándékból és legjobb belátásból hagynak vegrendeletilag száz ezreket majd ilyen, majd olyan jótékony célra. Nem felesleges bizony ilyen nemeslelkű adakozók figyelmét a legnemesebb célok támogatására irányítani. Ha nehéz feladat is meghatározni, hogy melyik a philanthropikus alkotások közt a legfontosabb, de vannak közöttük olyanok is, melyek mindnyájunk, vagy legalább sokak meggyőződése szerint a támogatás tekintetében némi elsőbbségre jogosan tarthatnak számot. Ilyen pl. első sorban a nyomor enyhítése, a nemzeti szellem terjesztése és azután a jeles tanulók támogatása stb. Sok ösztöndíj van jelesebb tanulóink számára Magyar országban, de még mindig nem elég arra, hogy az egyleteink szíves segítségét ne kellene igénybe vennünk. Igaz ugyan, hogy köznevelődési egyleteinkre sok megoldandó feladat vár és a mel-

*) A gömörmegyei magyar köznevelődési egyesület és a rimaszombati Kossuth-asztaltársaság, valamint a Polg. Olvasókör már több ízben adott ösztöndíjat jelesebb tanulóknak.

TÁRCZA.

Perbe szállok...

Perbe szállok az Istennel, perbe a világgal,
Hogy ha boldog nem lehetek azzal a kis lánnyal!
Messe-messe sodor a sors, el-elszólják tőlem;
Rám kiáltják, a mi rosz csak kitelik belőlem.

El-elszólják a szerelmét szerető szívéből,
Kilopják az emlékeimet fűrtös kis fejéből...
Ugy megyek el messze tőle, oly egyedül, árván:
„Istenhozzád“ nem hangzik fel senkinek az ajkán.

Vidd el szellő bucsuszómat, vidd el ablakába;
Csókolja fel hű szerelmét szemem könyhullása;
Sugd meg neki, ha elfelejt a világ szavára:
Minő a bűm, legyen oly nagy az ő boldogsága.

Hogy ha aztán elmerülök uttalan utamon,
S nem lesz a ki szerelmemért könyezzen hantomon:
Perbe szállok az Istennel, perbe a világgal,
Mért nem hagyott boldog lenni azzal a kis lánnyal!

Bodor Dezső.

Zsombékországban.

Irta: RUIK LÁSZLÓ.

Királynak érzem magamat, ha kimegyek a mezőre s járhatok a bársonyosan messzefutó pázsiton. Elöttem a rét ezer apró hegyecskejével, egyik magasabb, másik alacsonyabb; mindenféle formájával előttem az egész Berengóczia. Micsoda ország ez, micsodás népe van ennek! Valami édes érzés borul rám; talán a félistenek érezhettek ilyent, mikor még a földön jártak. Végig jár-

tatom szememet a zombék-országon, mint a pille száll egy helyről a másra, messze elnézek el a meddig csak láthatok; megteszem ezt az utat kétszer, háromszor . . . számtalanszor és mindig más és más képet látok. Megsuhan a szellő, felkapja a virágillatot s végig tánczoltatva egy-egy pimpó bolyhos szálaeskáját, csudás illattal tölti be zombék-országot, rászáll mindenre, még az apró hegyek esucsán lengő tuskés virágu köróra is.

A hogy lebben a szellő, a hogy száll a virágillat, veleszáll a virágkelyhecskékből kilopott porzó is. Vékonnyan, fátyolszerűen ott lebeg az egész ország felett, csak a zombékok hegye látszik ki. Zsombékország felhője ez! S valóban, ha egy piczike, parányi esik le a virágkehelyre; meg van a termékenyítő eső.

A felhő alatt él és mozog Zsombékország világa. Elnézem a sürgő világot. Boldog ország ez, mert zömét az az apró munkás népség teszi, kiket úgy hívunk, hogy *hangya*. Ok a zombékok lakói is. Micsoda ügyekezettel igyekszik végezni mindenik a maga dolgát, mert náluk helyesebb a munka felosztás, de régebb is, mint az embernél. Egy része apró rózsát hord, hogy a maga palotáját még magasabbra építhesse. Babel népe jut eszembe, mégis mennyivel különb ez az apró népség, mint sok ember: építenek, dolgoznak, nem hiúságot kielégítő dícsőség vágyból, hanem mert náluk a munka az élet.

Mennyi furfangos fogással helyettesíti a gép hiányát, mikor egy-egy óriási darab rózsát, mint egy gyufaszilánk, megfeneklik a földből kiálló apró gyökérindák között. Kettő, három béle csimpeszkedik egyik végébe, a másik alája fekszik, huzzák-vonják, mignem megmozdul az óriási teher s szépen végig siklik a sima fűszálon. Egy centiméter ut fáradság nélkül nyerve van, és ez nagy nyereség ám! Ezt teszi száz meg száz apróság. Mások sziklákat görgetnek, ezek is a palotához kellene. Már itt könnyebben boldogulnak, kettő előlről, kettő há-

tról tolja, huzza. Könnyebb szerrel át eszuttatják a sűrű fűerdő törzse között. De nem egyszer megjárják, mert a nagy fáradsággal cipelt teher vagy vissza gurul a dombocskáról, vagy belehull valami repedésbe.

Ezek az építő mesterek. A másik része élelmet huz-ezol. Virág magvat, egy apró makkot, hársfa magvat, kitudja milyen messze kellett fáradni érte? Még kenyér morzsát is szereznek. Hát ezt honnan? . . . A mit az ember elhullajt az nekik az isten áldása! Lassan, csak esőpeekben hull az igaz, de szorgalmasan gyűjtik össze és sok lesz; ha az emberek is így tennének! A zombék kolónia körül hát sugarasan elnyúló országutak vannak, mikén egymás hátán nyútszög a sok népség, de mi ez ahhoz a forgalomhoz képest mi a kolóniában van. Teherszállítók, jövő-menők, őrség, rendesinálók, szolgák, mind együtt vannak. Itt-ott elűtő ruházatot is látunk, ezek a pedagógusok: a báb nevelők. Tisztelettel nyitnak nekik utat, hogy megbecsüljék a maguk pedagógusát, bizonyára a tisztelet mellett nekik jut a legnagyobb kenyérmorzsa is.

De zombékországnak nemesak munkás népe, hanem proletárjai is megvannak: ezek a tücskök. Nagy testű, erős, de dologtalan népség. Kényelmesen kiülnek egy-egy fűszál tövéhez, vagy repedésbe bujnak. Csak a kedvük nagyobb, mint a lustaságuk: örökösen dalolnak, tulzognak a szöcske élesen receségű zaját s bele kontárkodnak prüsszögésökkel a pacsirta, csalogány énekébe is. Nekik nincs otthonjuk, olyan művész-féle népség, kiknek „hazája széles e világ.“

De ugrik a kényelmesen heverésző művész, ha egy-egy harcos hangya felleli. Nem egyszer elkésik a meneküléssel s ilyenkor bizony nem ér rá elzengeni hattyu dalát, mert a léha művészetet nem igen respektáló harcos hangya: menthetetlenül szétszedi.

Egy-egy harezí jelenet is játszódik le a fűerdő sűrűjében. Kővér, lomha szörnyetegek tuskés mezzel esz-

lett még nem is rendelkeznek elegendő pénzerevel, de a jeles tehetség támogatása mindenesetre megfontolandó dolog.

Gyermek és társadalom, e két egymásra utalt tényezőnek a közjóra fordított tevékenysége az életben kiegészíti egymást, s közhasznú munkálkodásának gyümölesét a jó tett érleli meg.

Wiesinger Károly.

Gömörmege bányászatáról.*)

A természet minden vidékre rányomta bélyegét, azon természetes jegyét, mely által jellemezve, könnyen felismerhető és mely irányítja valamely vidék kulturális tevékenységének, és meghatározható mérlege a vagyonsodásnak is.

Kétségen kívül áll tehát, hogy a létező állapot oka részint valamely vidék ama természeti sajátágaiban találandó, mely neki az öserő egykori kibontakozásában, azaz a föld geológiai alakulás és fejlődés processzusában osztályrészül jutott; másrészt amennyiben nem negligálta annak lakója lakterülete természeti viszonyait, alkotó elemeit, annak phisikai és chemiai tulajdonságait kifürkészni, megismerni és érvényesíteni.

A föld természeti alakulása Felső-Magyarországot különösen a bányászat, azután az erdészet és állattenyésztet, és nem miként azt örömmel constatalhatjuk a sport-szerűleg üzött, vadászat és halászat művelésére utalta.

Az arany-, ezüst-, ólom-, réz bányászatának közsöni létét Felső-magyarországon Selmecz-, Béla-Bánya, Körmöcz, Besztercebánya sz. kir. b. városok, a 16 székes város, különösen a kobalt és nickl bányászatnak Dobsina b. város és még többek közt Rozsnyó is.

A mily öröndetes, hogy hazánk bánya-városai nemcsak hogy a legrégebb, de a leggazdagabb városok közé tartoznak, mert hiszen péld. Körmöcz és Dobsina polgárai a községi adót még mai napig is csak hírből ismerik, ép oly sajnós, hogy a mi Rozsnyó b. városunk a természet oly bőséges adományai középpontjában csak is a közigazgatási táblájáról ismeri és csak a Drásus patak tiszta vizében keresi régi mulasztása és jelen tehetetlensége kárpótlását.

Pedig jobban tenné, ha már a Rozsnyó város b. összlete, avagy a rozsnyói polgárok vasgyár b. társulatát nem létesíti, de mások szintén oly becses tőkéjével engedné szivesen megzavartatni a kanálisok szennye helyett a patak vizét, és nem ignorálna ama iparágat, melynek létét, jelenét köszönheti, és jövőjét remélheti; mert ama kincses zsákok ezrei, ha közvetve is, de a városi lakosság erszényeiben már csak az 50%-os községi adó támasztotta üregekben is még mindig igen jól megférnének.

Felső-Magyarországnak egykor oly dus és virágzó ezüst-ólobányászata vegetál; kiaknázták, jelenleg csak a hagyatékon élődik; városainak, miként az egykor csak egyes bányáiból az ország hadi költségeit is fedezni képes bányászatának csak multja van.

De nemcsak jelene, de főleg jövője van Felső-Magyarország azon részének, mely magát Zolyom, Abauj-Torna, Gömör- és Szepesmegyéknek nevezi, mely vidéknek legfontosabb és legjelentékenyebb anyagát a vaskövek képezik, és pedig oly meglepő mennyiségben, hogy a jelen fokozott mérvű vasszükséglet okozta értéke által nemcsak a kiaknázás és gyártási költségeket megtérítik, de mert a technika követelményének teljesen megfelel és legjobbnak mondható, a befektetett tőke kamatait is a legelőnyösebben megteremtik.

Tudjuk, hogy a vaskövek a va at vagy mint vas-kéneget, miként a phiritben, vagy rendezebben vasoxidul vagy mint vasoxidot tartalmazák

A vasoxidul nem fordul elő a természetben, hanem rendezen szénsavval vagy kovával, vagy vasoxidul, de a

*) Ezt a cikket mintegy ezülatolatul küldték be hozzánk arra a közleményre, mely megyei lapjainkban a „Rozsnyói Híradó” egyik legközelebbi számában „Érezzéző és felhaborodást okozó malom építése” cz alatt megjelent, s a melyben kifejezett aggodalmak szerintünk is nagyon érdekesek arra, hogy a megyei lapok megfontoltsá tárgyává tegyék. E cikk közlésével mi a kérdés objektív hangu tisztázásához akartunk járulni, nem tekintve azt, hogy a cikk különben is elég érdekes Gömörmege bányáiparára nézve. — A mi a kérdés közegészségügyi oldalát illeti, arra nevez lapjainkban a „Rozsnyói Híradó” hivatottabb véleményét nyilvánítani.

nak ide s tova: ezek az ország óriási kigyói. Félelmes testű állatok, de a kis hangya nem ijed meg tőlük. Belesimpszkedik egy, bele a másik, harmadik... így száz meg száz. Rámásznak hátára, fejére, ellepik egész testét. A szörnyeteg bánykólik ide s tova, bántja a sok esipés. Összesugorodik meg kivágja testét, felhőmpolyog és ez a veszte, mert lábait ellepik! tovább nem mozdulhat, leván fegyverezve. Pár perc múlva már a raktárba hordják a zsiros vadat. Itt-ott megcsillan a fű között valami fényesség; ez a tutonez, a mit úgy nevez a nép, hogy istenke tehenkéje. Nagy testű, de gyöngye bogár, egyetlen védelme a nedv, mit magából kifecskendez. Ha elébe esik egy kis göröngy, nem nagyobb, mint a gombostű feje, ijedve ugrik fölré és buvik el a széles levelű lapufü alá.

A zombék kolonia körül settenkedik a pettyes hátú böde s ügyesen kaszarintja el, ha valami inyére való falatot hoz a szorgalmas népség. Ezek zombékország rablói az ollós száju lenesebogárral együtt. Kiülnek a napra s várják a jó falatot, míg helyökbe hozzák mások. Talán a spanyol vándor cigányokhoz hasonlíthatók. Rablás után egy pillanat s szellő se ér a nyomukba.

Megbillentek egy követ vagy röget. Mennyi lakója van ennek is. Sietve csuszik ki alóla a százlábu, ollós farku bogár. Megnyúzó, de lomhán ott marad a csillag alakú penészbogár. Mint a nyíl, pattan föl a tetetőske. Hogy össze tudja huzni magát, de nyulj csak hozzá, egyszerre eltűnik. Mivel élnek ezek? Ok Zombékország bányászai a gilisztával együtt. Összeturkálják a földet, porhanyóvá teszik a fűgyökerek között s szorgalmasan eltakarítják a penészgombákat.

Az ó-világ, a mamutok, plezozaurusok, pterodaktulusok kora jut eszembe ezer és ezer czuszó, szálló szörnyetegeivel, mikor egy szárnyas kabóca esörregve röp-pel fel nagy zöld testével. Rángrik a nagylapu levelére, fénylő, könnyes szemét kimereszt, csápjait ide-oda moz-

vasoxid szabadon is előjön, mint veresvaskő és vízzel vegyítve mint barnavaskő.

A vasoxidul szénsavval adja a szénsavat vagy pátvaskövet, mely flincz, pátkő, sziderit név alatt ismeretes, de van benne szénsavas mangán, Ca, Mg, is, legtöbbször azonban mindig a vas; ezen említett carbonatok mindig vannak több-kisebb mértékben s vaskövekben.

A pátvaskő vagy sziderit annál értékesebb, minél több benne a mangán, mert ebből készül a legjobb acél és annál nehezebben kohósítható, minél több benne a magnesiumcarbonat.

A pátvaskő hatalmas telepek, tellérek és tömszökből fordul elő, főleg a vidéken és pedig Zolyomtól Abaujig mindig agyag és csillám palában, legtisztább Gömörben és legjobb Dobsina vidékén; még pedig 3 csoportban: Dobsina, — Rozsnyó, Csucsom—Szőlímár és Paesától Várnáig; a szepeességiek már nem oly tiszták.

Egy másik a vidéken előjövételével uralkodó vaskő-érez: a barna- és veresvaskő, melyek többnyire a pátvaskövek és phiritiek elmállásából keletkeznek és rendezen szintén 50—70% vasat tartalmaznak.

A bányászat állapotát legjobban elbirálhatjuk az évenként összeállítani szokott statisztika alapján, s örömmel észlelhetjük, hogy Gömörmegeben a bányászat évenként nagyobb és nagyobb lendületet vesz; és ha számadatakkal kimutathatjuk, hogy Gömörmegeben az adományozott bányaterület a mult év végével 43,048,565 m²-t, a zárt kutatómunkák száma 710, a vasérc-termelés 3,206,177 q, egyéb ásványok mint ezüsttartalmu réz, higan, kénkovand, mangán, antimon, cobald és nickel 19,820 q, tehát összes érzetermelés 3,225,997 q.

Továbbá a kohók termelése 1,483,495 q. nyersvasat és 67,718 q. öntöttvas, a kohók és bányák terményeinek értéke összesen 7,144,002 frt 31 kr., a foglalkoztatott munkások száma 3,476, és akiknek évi keresete csak 1 frt átlagos napi és évi 300 munkanap mellett is 1,042,800 frt, az államkincsestárba bányaadó, mértékilleték és zártkutatómunkái felügyeleti illeték címén befolyt 43,107 frt 51 kr., ugy elmondhatjuk, hogy Gömörmege bányászata közigazdaságilag nem oly jelentéktelen, hogy azt ignorálni lehetne.

Ha mert tekintetbe vesszük, hogy a bányabirtokosok száma 135, de ezek közül termel csak 26 bányabirtokos és 43,048,565 m² területnek alig van fele termelési üzemből és a 710 zártkutatómunka, mint szabad kutatómunkák jogosítvány összes területe 1,894,138 m², mely szintén a jövőbe néz; tehát az adományozott bányaterületek és zártkutatómunkái jogosítványok összes területe 44,942,703 m²-t, vagyis 45 □-km teszen ki, ugy ismét elmondhatjuk, hogy a gömörmegei bányászatnak jövője van; és még elég nagyobbszerű b.-társulat alakulhat, ha a nagyobb vállalatok jelenlegi telkei és jogosítványain kívül az egyes bányabirtokosok bányajogai csoportosítottatnak.

Mint felette fontos tényezőt azt sem mellőzhetjük felemlíteni, hogy 135 éven át fáradozt a tudomány a vasnak közszen által leendő kohósításán, el is érte az eredményt, mert a szénből kokszot állít elő, csakhogy kokszolható, ugynevezett Liász-szenünk aránylag kevés van és így a kolsz drága és távoli szállításával még drágább és mégsem teljesen vegytiszta; az országban oly nagy mennyiségben termelt kő- és barnaszén pedig egyáltalán nem használható, mert sok kén van benne, mely a vasat rontja, füstös lánggal ég és megnehezíti a megolvadást; így tehát míg a kohász a faszenet, addig a bányász a bányák biztosítása végett a fát szintén nem nélkülözhetik. — Már pedig e vidék másik fő természeti vagyonát a hatalmas erdőségek is képezik.

És vajjon a felső-magyarországi vasutak oly régen történt és még ma is folyton épülő hálózatát a hutai asszony, a szomszédos vadaskert és a Drásus patakában vészakázó egy pár garatos pisztráng létesítette-e vagy a bányászat?

Talán ne is említsük, hogy a bányászat és kohászat terményei mily óriási forgalmat képezik a vasutaknak csak addig is, míg ez östermelőtől a nyers anyag a szűkebb értelemben vett iparvállalatok alakító hatalmába kerül.

Végül mert a vas a legfontosabb fém, és tudjuk, hogy csak egy századdal ezelőtt kezdett fejlődni a vasipar, midőn ugyanis a vasutat s 1719-ben a gőzgépet feltalálták, és csak 1800-ban hengerelték a sineket is, 1856-ban lépett fel Bessener új találmányával s csinált kovács vasat sűrített levegővel, de gyakorlati kivitele csak 1872-ben sikerült; továbbá csak ez időben kezdte Márton Szi-

gatva kémleli az új tanyát, hová vetve magát, a gyenge fűhajtásokat letarolja.

Ez már félig-meddig szárnyas lakója zombékországnak. Hát a többi?

A szitakötő, valóságos pterodaktilus: gyorsan suhan el a virágillatos levegő fölött, itt-ott csap le zsákmány után. Versenyt röpkednek velök a lég arisztokraciái a himes szárnyú lepkék. Gigerli csapadarsággal szállnak egy virágkehelyről a másikra; illegve-billegve csillogtatják tarka szárnyukat. Here népség! Nem úgy a szorgalmas méhek. Zugva-bugva sietnek ők is virágkehelyről virágkehelyre, sárga himporból szedett terhüket czipelve lábcskáikon. A pézsmabuzogány virágát egész raj lepi el, csak egy görnyed a munkás raj alatt.

Méhek, darazsak zsongásába belevegyül egy-egy bibic jajongó kiáltása. Csodálatosan bohó madár, ott csipog a legjobban, hol a fészke van. Igazán ő a rét naiv madara; gyorsan csap hol le, hol fel, mintha egy papirlapot forgatna a szél, ugy csillog fehér mellő tolla. Nem így tesz a nyulverő kánya: nagy kanyarulatokat csapva kering a zombékos vidék fölött; a levegő kerékpározoja. Olykor-olykor hirtelen lecsap, egy villant s fölszökik újra, mintha nyilvessző volna. Bizonyára egy menyétke vagy szürkébb ruhájú rokona esett áldozatul.

Madárdal hallatszik. Honnan? A mosolygó levegő égből napsugáron jön le. Mintha a sferák zenéje volna — nem, paesirta dalok. O már okosabb, mint a bibicz, nem árulja el, hol van fészke; magasra felemelkedik s ugy ad hálát kis családjáért. Valahonnan messziről esalóánydalt hoz a szél, egy-egy akkordját, módosan billenti meg hosszú farkát a bóbítás billegető.

De alkonyodik... a csalóánydal annak előhírnöke; az ő éneke az alkony himnusza.

Alkonyodik... gyenge szellő suhan végig zombékországon. Gyöngye himbálása jön a timoteus fű buzogányszerű virága, a murva szálló feje, a kerekasztal

mensz a regeneratio fűtést alkalmasába venni s így nyers és kovács vas keverékéből acélt készíteni, minél fogva tudhatjuk azt is, hogy a vasnak még nem csak jelene, de jövője is van, és a bányászatot, mint östermelőt még sokáig szükségli, sőt nagyobb tevékenységre fogja kényszeríteni. Tehát ha az anyyra érezdus Gömörmege jelenleg három millió q. érezet termel, ugy csak a közel jövőben remélhetjük, hogy az évi termelés 10 millió q-ra fog emelkedni.

Gömörmege ily természeti viszonyai mellett tehát nagyon sajnálatra méltó lenne, ha éppen Rozsnyó és vidéke debachálna a bányászat ellen, habár különösen érdekükben áll, hogy minél nagyobb lendületet vegyen itten a bányászat.

Ha tehát a Miller és társa cég, mely az antimon bányászatnak, ez oly ritka előjövételű érezetnek az országban egyedüli szakszerű művelője, dacára az antimon érez jelenlegi csekély értékének a jobb jövő reményében a honi bányászat és technika fejlődésének örömeire, a vidéken még ismeretlen elektromos furó eszközök és érez előkészítő gépművekkel berendezni szándékozó bányaműveinél körülbelül 150 rozsnyói és vidéki munkás foglalkoztatását helyezi kilátásba, az felhaborodását okozó jelenségnek minősítettik, azt csak azért nem ítélték el teljesen, mert indoka bizonyára lelkiismeretes aggodás volt a vidék közegészségügye miatt, melyet azonban ez a vállalat semmi tekintetben sem veszélyeztet.

Nem egészen indokolt tehát, midőn egy megyebeli lapban megjelent ezikk értelmi szerzője — harciba hívja első sorban a községi lakosságot, — azután a távoleső nyaraló tulajdonosokat, a hutai asszonyt, a hidegviz gyógyintézetet, mely még itten csak Jókai „Jövő század regényében” leledzik, továbbá a fűrdőtulajdonosokat, magát Rozsnyó város lakosságát, rozsnyói püspökséget, mert erdőbirtokát határolja, tehát azon individuumokat, melyeknek éppen különös érdekükben áll, hogy nemcsak közelben létesüljön a bányászati ipar, de hogy a csucsomi elhagyott, különben kies völgyet benépesítse, élénkítse és vonzóvá tegye.

Midőn végül tudva van, hogy a csucsomi antimonbánya terményei a vizet nem festik sem élvezhetlenné nem teszik, sőt belőle esőrgedez a legtisztább, élvezhetőbb és egészségesebb viz, továbbá eme bányamű ugy a város, község, mint a fűrdőtől több klm-re fekszik, s ugy ezen, mint a fentebb felemlített körülmény folytán sem közegészségi, sem gazdasági, sem egyéb, mások jogait sértő közigazgatási akadályok fenn nem forognak; megvagyunk győződve, hogy néhány polgárnak vélt magánérdeke is téves felfogásából eredő felhaborodásával szemben a bányászat fejlődése és a vidék anyagi jólétének biztosítása és gyarapodása érdekében a bánya- és vízjogi törvények ide vágó határozatai érvényesülni fognak.

Egy bányász.

Hirek és vegyések.

Áthelyezés. Held Ede es. és kir. százados, a rimaszombati méntelep-osztály parancsnoka áthelyeztetett a mezőhegyesi m. kir. állami méntelephez. Helyét báró Podmaniczky Béla es. és kir. százados foglalja el, kit Mezőhegyesről helyeztek át az itteni méntelep-osztály parancsnokaként. — Held körülbelül 6—7 év óta vezette a szabadkai telepet, és katonás egyeneslelkűsége, igazságszeretete és hivatalos pontossága által ugy fellebbvalóinak és a megyebeli lötenyésző gazdaközönségnek elismerését, mint katonáinak ragaszkodását egyaránt érdemelte ki. Emellett a polgári társadalomnak is közkedveltségű, rokonszenves alakja volt, kinek távozását igazán mély sajnálattal vesszük tudomásul, s azt kívánjuk neki, hogy új otthonában legyen boldog és megelégedett, a mint azt meg is érdemli. Az új parancsnokot pedig már most is szívesen üdvözöljük körünkben.

Virághullás. Nagy csapás érte Farkas Gyula putnoki ügyvédet és családját; f. hó 23-án hosszu szenvedés után meghalt 2 éves gyönyörű kis leánykája: Annuska, gyászborítván a pelsüci nyájas paplakot, melynek apostollekű gazdája Szentpétery Sámuel kis unokáját vesztette el a korán letört kicsiny virágban. Ott is halt meg a gyöngéden szerető nagyszülők ápoló karjai között a kis Annuska, s a pelsüci temető bokrai szelid szemfedőt borítanak kihült tetemeire, emléket pedig megőrzik azok a kegyetes szívek, melyek zokogva borultak a kicsiny ravatal fölé.

tányér virága s a réti folyondárok kehely virága. Ez a himbálódzó mozgás megcsillantja a pókok telegrafszerűen egész réten össze-vissza szőtt hálóját. Egész labirintus, de a kis állat ügyesen tud rajt kuszni. Ok a rét evetkői, mokusai. Ilyenkor látni, hogy milyen művészek. — Nincs virág, fűszáll, nincs koré, mit össze nem köt-nének.

A himporos levegőbe az esti szél finom port hoz ez s a felszálló köd még sűrűbbé teszi zombékországot fölött a felhőt. A nap sugarai megtörve esnek át rajta s esodás színt adnak neki. Van ebben a színben valami a vörösből, valami az aranyárgából s az ibolyakék gyöngye színvibrációjából.

A mint jobban s jobban aláhanyatlik a nap, ugy váltja színét. Mindig halványabb, halványabb lesz s mikor az estharang esengő szavát is elhozza a szél, akkor már egészen fehér, csak a zombékok teteje sötétlik ki a fehér abrosz patyolatból, mintha azok tetején volna megerősítve.

A tücsök prüpögés, a szöcske esőrikálása hatalmasabb lesz, a béka brekegés is belevegyül az általanos danába. Mély hangjával a sás sűrűjéből a nádi bika viszi a basszus hangot, a pittypalatty szó, mintha húr pendítés volna; egy-egy bibic jajjintás a klarinét sip-pantó hangjára emlékeztet. Valami altató akkordba szö-vődik össze a mezei zenészek hangja s betölti az egész zombékországot.

Lassan feltűnedeznek a csillagok s mig fönt mély-séges esend van, addig lent szövdök tovább a nóta s a kör, mi mindent féhérségével betakar lágyan mint valami esendes hópihe-tenger. A fű közt is megcsillan olykor-olykor egy-egy fénygolyócska... épen lehullt egy csillag az égről... mintha az a csillag oda esett volna a köddel takart zombékországot fűerdejébe!

Tanügyi hírek. A rimaszombati egy prot. főgymnáziumhoz tornatanárrá *Vörösmarty Mihályt* választotta meg az igazgató-választmány, a városi iskolaszék pedig a községi és polgári leányiskola segéd-tanítónőjévé *Mészáros Malvin* okleveles tanítónőt. — A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a rozsnói ág. ev. főgymnasium állami segélyezése tárgyában megkötött szerződés V. pontja alapján *Miklóssy Sándor* hajdunánási ev. ref. gymnasiumi rendes tanárt a rozsnói ág. ev. főgymnasiumhoz rendes tanárrá nevezte ki. — A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Kakujay Imre* okleveles francia nyelvű mestert a nagy-rőcei állami polgári és középkereskedelmi iskolához segéd-tanítónővé nevezte ki.

Uj körjegyző. Az újonnan alakított bejeli körjegyzőség jegyzőjéül *Istók József* megyei könyvelő választotta meg. Kiben a körjegyzőség fáradhatatlan és lelkiismeretes tisztviselőt fog nyerni.

Hymen. *Markó Miklós* — fővárosi hírlapíró — e hó 22-én jegyezte el *Hanel János* tekintélyes fővárosi polgár leányát *Elvirát*.

Az új rozsnói püspök. A lapokban már többször volt említve, hogy ki lesz a rozsnói püspök. Szóban volt gróf *Csáky esztergomi kanonok*, de ebből semmi se lett, úgy látszik azért, mert ennek kinevezése feszélyezte volna gróf *Csáky Albint*, avagy mert ez talán a mostani kormánytól, tekintettel a mai viszonyokra, a kinevezést el sem fogadta volna. *Ivanovics* miniszteri osztálytanácsost is emlegették a rozsnói püspökségre, de ez is abban maradt. Most azonban — mint a „*Hazánk*” teljesen megkizhatható forrásból értesül — a kultuszminiszteriumnak van már jelöltje, és ez nem más mint *Popovics László* szepes-váraljai apátkanonok. Mondják, hogy a miniszterium figyelmét *Popovicsra* gróf *Csáky Albin* irányította.

Egyházkerületi közgyűlés. A tiszai ágost. evang. egyházkerület folyó hó 21. és 22-én tartotta meg Debreczenben az évi közgyűlését, a melyen vármegyénekből és városunkból számos egyházi tisztviselő és lelkész jelent meg. A közgyűlés tárgysorozatába 63 ügy volt felvéve, köztük a panszláv érzelmű árvai egyházmegyének a tiszai egyházkerületbe való bekebelezése. *Zelenka Pál* püspök e gyűlésen leköszönt s leköszönése nemcsak a gyűlésen és itt városunkban, hanem országsszerte nagy szenzációt keltett, mert a kimagasló jeles főpapot nagyra becsüli és tiszteli mindenki. Beavatott egyének vélekedése szerint a püspök amaz általa már régebben kimondott s határozottá emelni szándékolt nézetét követve mondott le, hogy az egyházkerület főbb tisztviselői minden hat évi szolgálat után mondjanak le, és új választás ejtessék meg. Így tehát bizton remélik, hogy újra megválasztása esetén a feleje irányuló bizalmat nem fogja visszautasítani. Az új választás jövő hó elejére van kitűzve. Püspökhelyettes az eddigi *Terray Gyula* gömői főesperes és rozsnói lelkész.

Az osztrák műkedvelői előadás utójátéka volt az az összejövetel, melynek ünnepélyes színezetet épen az adott. A részint műkedvelőkből, részint a „*Madách-kör*” tagjaiból álló társaságot *Szakall István* ur zaboji kastélyában fényesen megvendégelte e hó 21-én. A meghívottak gyönyörködtek a háziasszony kiváló szellemében s abban a kitűnő szívélyességben, melyben úgy a háziasszony, mint a házi ur részesítette vendégeit. Valóban mindkető részéről a kiváló jóindulat mutatja az, s annak bizonyosságát, hogy magyar lelkesedéssel igyekeznek a kultúra érdekében munkálkodni s használni a jó ügynek mindenütt, a hol lehet.

Táncmulatság Putnokon. A putnoki fiatal-ság folyó hó 18-án a fürdőben a „*Tompa-szobor*” javára jól sikerült kedélyes táncmulatságot rendezett, melyen a négyest 26 pár táncolta. A táncmulatság sikerét az akkor ott pihenő rimaszombati tüzér-ezred tisztikara nagyban előmozdította. A mulatság tiszta jövedelme föllülfizetésekkel együtt 26 forint. Ez összeget *Dienes Gyula* úr hozzánk küldötte, mi pedig azt a *Tompa-szobor* bizottsághoz juttatjuk. Föllülfizettek a következők: *Brascsánszky Ödön* 1 frt, *Dienes Gyula* 1 frt, *Fekete Nándor* 2 frt, *Hönsch Ede* 2 frt, *Keckéssy Tivadar* 1 frt, *Knoblauch Tivadar* 1 frt, *Kókas István* 50 kr, *Póka Gyula* 7 frt, özv. *Putnoky Károlyné* 1 frt, *Walther Gyula* 50 kr.

A szállodák bérletéről. Lapunk mult számában Rimaszombati város képviselőtestületi közgyűléséről írván, a többi tárgy között felemlítettük a város tulajdonát képező vendéglők bérletére nézve megállapított szerződés-tervezeteket, melyek között félreértésből úgy értesültünk, hogy a „*Három Rózsa* vendéglő zsidó bérletnek nem adható ki. A hír ily alakjában nem felel meg a valáságnak, mert a szerződésben csak az foglaltatik, a mi eddig is ki volt kötve, hogy a „*Három Rózsa*” vendéglő bérletje *rituális konyhát* nem vezethet. És ez helyes is, mert a város első szállodájának nagy közönséget nem lehet felekezeti étkezésre kényszeríteni. Viszont örülünk, hogy a jelzett hír tévedésen alapult, mert őszintén sajnáltuk volna, ha a további bérlettel méltatlanul záratt volna ki *Gömöri Ede*, a mostani bérlet, mert az egész nagy közönség véleménye az, hogy a „*Három Rózsa*” még sohasem volt oly jó rendben tartva, mint a mióta *Gömöri* beleköltözött.

Táncmulatság. Az ujtantalvölgyi üvegyári munkás-iffuság 1895. évi szeptember hó 1-én, zártkörű táncmulatságot rendez, melyre névre szóló meghívókat küldött szét a rendezőség. Belépő-díj személyenként 50 kr. Kezdeté d. u. 2 órakor.

Gonosz merénylő. Ochtina vasuti megállóhelyen — mint a „*Rozsnói Híradó*” írja — már második ízben történt meg, hogy a váltót közvetlen a vonat beérkezése előtt átcsérték úgy, hogy csak az állomási előljáró éberségének lehet köszönni a nagyobb veszedelem elhárítását. A gonosz merénylőt nyomozzák a csendőrök.

Tűz. Nagy veszedelem fenyegette folyó hó 27-én délelőtt a *Deák-Ferencz-utca* lakóit. A csurgó mellett levő *Dusek-féle* asztalos raktárban a felhalmozott forgács

valahogy tüzet fogott s égni kezdett. Az összesödült nép szájtátra nézte a veszedelmet, míg végre *Goldstein József* derék szapponosnak egy ember segítségével, de roppant nagy erőmegfeszítéssel sikerült eloltani a tüzet.

A csizi jód- és bróm-fürdő betegforgalma ez idén élénk lendületet nyert. Minc nekünk az igazgatóság jelenti augusztus 21-éig a fürdővendégek száma: 631, átutazók száma pedig: 515 volt.

Egy évi önkénteseknek szabályszerinti legjobb minőségű *egyenruhákat* jutányos árák mellett készít és teljes felszereléseket szállít *Steinfeld és Fischer* szobozó cég Miskolcra. Költségvetéssel nevezett cég legnagyobb készséggel szolgál. Ugyanott a közeledő őszi időnyre dus választékban vannak raktáron a legdivatosabb kül- és belföldi kelmék, melyekből minták kívánatra készséggel küldetnek. Mérték szerinti rendelések az országos vásár alkalmával Rimaszombatban („*Három Rózsa*” vendéglő) jutányos árák mellett fogadtatnak el *Steinfeld és Fischer* cég által.

A nagy-rőcei államilag segélyezett községi polgári és kereskedelmi iskola értesítője az 1894/95. tanévről Tizenkilencedik évfolyam. Közli *Perjéssy László* igazgató. A 82 lapra terjedő esinos kiállítású füzet I. közleménye: Adatok a mult tanév történetéhez. — II. Jótékonyági rovat (13 tanuló egész, 16 tanuló féltandjmentességben részesített s 35 polgárfiu élvezett tandjmentességet, 22 tanuló 75 frt 50 kr jutalmat. 1 tanuló könyvjutalmat, 4 tanuló dícséretet nyert, a „*Kossuth önképző-kör*” műkedvelői előadása (98 frtot jövedelmezett), az ifjusági multság számadása (18 frt 89 kr maradvány) a „*Kirándulási alap*”-hoz csatoltatott). — III. A szertárak — IV. Az iskola igazgatása. — V. A tanári testület: a középkereskedelmi iskolában 1 igazgató, 5 tanár, 3 segédtanár, 2 óraadó és a hitoktatók; — a polgári iskolában 5 rendes tanár, 4 segédtanár, 1 óraadó és a hitoktatók. A középkereskedelmi iskola, tanterve, rendtartási és fegyelmi szabályai, jelentés a záró vizsgálatról, az önképző-kör (hetenkint 1 gyűlést tartott, szavaltat és szabadelőadás 94, önálló dolgozat és bírálat beadatott 59, nyilvános műkedvelői előadást és hangversenyt rendezett), — a középkereskedelmi iskola tanulóinak névsora az osztályzat közlése nélkül, általános áttekintése (beiratott 59, 12 rkath., 24 evang., 10 reform., 13 izr. — 6 helybeli, 30 megyebeli, 23 más megyebeli), tájékoztatás a jövő tanév megkezdésére vonatkozólag. — A polgári iskola, tanterve, — kivonat a ministerium által kiadott új vizsgálati szabályzatból, — a polgári iskola tanulóinak névsora és érdemsorozata (minden tantárgyból kitűnő volt az I. osztályban: *Perjéssy László*; II. osztályban: *Kremiczky K.*; III. osztályban: *Vieszt Iván*; IV. osztályban egy sem), a tanulók általános áttekintése (beiratott 102, 30 rkath., 57 evang., 2 reform., 13 izr. — 48 helybeli, 43 megyebeli, 11 más megyebeli, — tájékoztatás a jövő tanév megkezdésére vonatkozólag: függelék: az ifjusági segélyező-egyesületről, az ifjusági segélyező egyesület hirdetése. A millenium alkalmából ez értesítő kiegészítő második része gyanánt külön füzet jelenik meg, mely tartalmazni fogja: 1) Nagy-Rőce r. t. város kulturális (ebben az intézet s az azt megelőző szláv gymnasium) történetét; 2) A tanintézet

jelen állapotának, elhelyezésének, szertárainak, gyűjteményeinek, alapítványainak stb. részletes feltűntetését.

Jókai Mór a „Röptében a nagyvilág körül” című díszműről. Mikor az „*Egyetértés*” kiadóhivatala ennek a díszműnek magyar kiadását rendezte, tudta, hogy a mű szépsége mindenestre általános rokonszenvvel fog találkozni, de oly fényes sikerrel, a minőt e munka alig három hónap alatt elért, még álmodni sem merészkedett. Azóta a „*Röptében a nagyvilág körül*” meghódította Magyarország egész művelt közönséget s már eddig is annyi példányban forgóközkezen, a mennyit Magyarországon elhelyezni a legtapasztaltabb szakemberek is egyáltalán lehetetlennek tartottak. Ez anyagi sikernél azonban sokkal többre becsülendő a fényes erkölcsi siker, a melyet a mű magyar kiadása aratott. Az ország minden részéből, művészekről, szakemberekről, tanügyi tekintélyektől és családapáktól, műbarátoktól, szóval minden körből naponkint számos elismerő irat érkezik a kiadóhivatalhoz, melyek közül a legtöbb éles szemmel észreveszi azt a nagy vívmányt, mely ez által éretett el, hogy a magyar kiadásba egész sorozat magyar tárgyú kép vétezt be. Az eredeti angol kiadás és az ezt követő francia és német kiadások tudomást sem vettek arról, hogy Magyarország is van a világon, de az „*Egyetértés*” intézkedése folytán megjelenendő új kiadások, így a most folyó lengyel kiadásban is, valamint a netán ezután rendezendő új angol, francia és német kiadásokban a magyar képek szintén helyet fognak találni. A regényírás nagymestere: *Jókai Mór* a következő levelet írta a „*Röptében a nagyvilág körül*” című díszműről: „Tisztelt uram! Az ön által kiadott „*Röptében a nagyvilág körül*” című díszművet régóta ismerem s a művészi kivitel a képekben dícsereendőnek találok. A magyar kiadásban pótolva látom a hiányt, mely szerint Magyarországról nem vétezt tudomás; a hazai képek is kitűnőek. Ajánlom Önnek Erdélyben a *Detonata* bazalt-hegy fölvételét, a mi egyike a leginpozansabb természeti alkotásoknak (*Abrudbánya* mellett). Köszönöm a megtisztelő küldeményt s maradok igaz tisztelője: *dr. Jókai Mór* s. k. Budapest, 1895. augusztus 3-án.” — Eddig a díszműből 10 füzet jelent meg, mindegyik 16 művészi tőkélyű fényképmással. A 10-ik füzet a következő egész oldalos fényképek tartalmazza: *Rachel* sirja *Bethlehem* mellett, *Palestina*. — *Sétány* Nizzában, *Franciaországban*. — *Visegrád*. — *Windsor vára*, *Angolország*. — *Az angol bank*, *Londonban*. — *Holyrood palota*, *Edinburg*, *Skótország*. — *I. Vilmos* császár palotája *Unter den Linden*, *Berlin*. — *Unter den Linden*, *Berlin*. — *Rakpart* *Antwerpenben*, *Belgium*. — *Királyi palota* *Brüsszelben*. — *Thun* és a *berni alpok*, *Svájcz*. — *Maximilián-tér* *Bécs*. — *A loggia* *Firenze*. — *Canal grande*, *Velence*. — *Szabadság-szobor* a *new-yorki* kikötőben. — Ez a füzet is, mint a többi, vidékre küldve 35 krért rendelhető meg az „*Egyetértés*” kiadóhivatalában *Budapest*ben, mely előfizetéseket is elfogad az egész műre (16 füzet) 5 frt 60 krral; 8 füzetre 2 frt 80 krral; 4 füzetre 1 frt 40 krral.

Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN távollétében a szerkesztésért felelős: *LÖRINCZY GYÖRGY*.

Földbirtok.

Rimaszombattal határos egy földbirtok (szántóföld és rét), mely 45 klasszifikált holdból áll, bérbe adatik, esetleg örök áron meg is vehető. — Bővebb felvilágosítás e lap kiadóhivatalában nyerhető.

Árverési hirdetmény.

Jolsva r. t. város tulajdonát képező „*Zavoda*” nevű erdőrészben kitermelt 4000 ürméter vegyes tűzifa *Jolsván, f. 1895. évi szeptember hó 3-án délelőtti 9 órakor* a városház tanácstermében tartandó nyilvános árverésen eladatik.

Árverési feltételek a város erdészeti hivatalánál megtekinthetők.

Kelt *Jolsván, 1895. augusztus 23.*

Bazilidesz Gusztáv,
polgármester.

Hirdetés.

Rimaszombatban a **Jánosi-utcza** 38-ik számú házban egy garnitúra, butor és egyéb szobai felszerelések szabadkézből eladók; de maga a házépület, beltelek és kert, továbbá az *Ajnácskó* határbeli *Malomhegyen* fekvő hat kapás jó karban levő termő szőlő-birtok is örök áron eladó.

SZERÉNYI JANOS.

Eladó

egy zongora, különféle házi butorok, háztartási eszközök, és egy teljesen felszerelt gyalupad. Rimaszombati, *Losonezi-utca* *Traitler-féle* ház.

Vidéki szülők figyelmébe.

2 leány- vagy fiu-gyermek teljes ellátásra elfogadtatik.

Czím e lap kiadóhivatalában.

Iskolai könyvek bekötése olcsón számítottatik.

KÁRMÁN S.

könyv-, mű-, hangjegy és írószerkereskedése
RIMASZOMBATBAN

Főtér, 7. szám alatt, (a „*HÁROM RÓZSA*” mellett).

A megyében fennálló tanintézetekben használt
legújabb kiadású
összes tankönyvek

bolti áron valamint a legjobb minőségű
író-, rajz- és tanszerek jutányos áron kaphatók.

Író-, rajzszerkek és könyvtáskák nagy raktára.

Könyv- és papírkereskedés.

Alapított 1858-ban.

SZOLYVA és POLENAI

szaktekintélyek által elismert kitűnő hatású
gyógyvizek.

Gyomor és
fejfájás,
szédülés,
ezukros
hugyár.

aranyér
bántalmi
és
köszvény-
elleni
különlegesség!

A friss töltésű SZOLYVAI és POLENAI védjegye!

LUHI ERZSÉBET

rendkívüli kellemes ízénél fogva, főleg borral
vegyítve a betegnek élvezetes, kellemes üdítő
italt képez.

Tulságos gyomor-
sav képződésénél
idült gyomor-
hurut és
étvágytalanság.

torok, gége és
hörögök idült
hurutos bántal-
mai ellen,
feltűnő sikerrel
lesz alkalmazva.

A friss töltésű Luhi védjegye!

Főraktár:

Holländer A. és fia Ungvár.

Megrendelhető: minden ásványvíz keres-
kedésben, vagy közvetlenül:

Gr. Schönborn urad. Igazgatóságánál
MUNKÁCSON. 18-20

Ezen vizeknek tiszta kezelése folytan kellemetlen utóíze nem keletkezik.

papirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi
60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróság-
nál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az ár-

verés megkezdése előtt átszolgáltatni. — Rimaszombati
kir. törvényszék mint tkvi. hatóság. 1895. évi auguszt.
hó 1-én. Vozáry, kir. törvényszéki bíró.

Kedvező alkalom olcsó bevásárlásra!!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, miszerint nagymennyiségű
porcellán edény bevásárlása folytán oly kellemes helyzetbe jutottam, hogy a különféle színes
és fehér, lapos és mély porcellán tányérok árát leszállítottam, s így azok az eddigi-
eknél jóval **jutányosabb árakon szereshetők be.**

Az eddig **16 krért** számított színes szegélyű, valamint az eddig **17 krért** számított
fehér, recézett szélű préselt virágokkal díszített mély tányérok darabját ezután **14 krért árusítom el.**
Ugyanílyen tányérok — lapos minőségben — melyek ezelőtt 15 és 14 krért árusítottak,
mostantól 13 krért adatnak el.

Midőn még megjegyzem, hogy raktáram tulhalmozottsága lehetővé teszi a többi edények
árának hasonló leszállítását, régi, jól felszerelt üzletemet a nagyérdemű közönség becses figyelmébe
és szíves pártfogásába ajánlom.

Rimaszombat, 1895. aug. hó.

HAAS SALAMON,
üveg- és porcellán kereskedő.

3-3

Hirdetmény.

2115 szám. — A rimaszombati kir. törvényszék,
mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Bu-
kovszky Jánosné sz. Danielisz Etelka** végre-
hajtatonak **Györy Kálmánné sz. Kovács Karo-
lina** végrehajtást szenvedő elleni 3015 f. s. jár. iránti
árverés ügyében, a végrehajtási árverést az 1881. évi 60.
t. cz. 144. § s következő §§-ai értelmében a rimaszom-
bati kir. törvényszék területén lévő Rimaszombat városá-
ban fekvő s a rimaszombati 320 sztkjvben foglalt, Kovács
Karolina Györy Kálmánné, Kovács Julianna, özv. Szlan-
csik Jánosné, Szlanesik Irma Káposztás Józsefné és Ko-
vács Gyuláné Szlanesik Emma tulajdonánál felvett 858
hrszámu és 11/a népsorszámu házza és belsőségre 720
f. — az ugyanezen tkjvben felvett 2721 hrszámu in-
gatlantól Györy Kálmánné szül. Kovács Karolina illető-
ségére (1/3) 103 f. — a 2738 1/2 hrszámu ingatlanból
illetőségére 266 f. — és a 2843 hrszámu ingatlanból
ugyanesak Györy Kálmánné Kovács Karolinát illető juta-
lékra 87 f. 56 k. b. ezen megállapított kikiáltási
árban elrendelte s annak megtartása határnapjául: **1895
évi december hó 17-ik** napjának d. e. 10 óráját
a rszombati kir. törvényszék telekkönyvi helyiségébe
tüzte ki, mely alkalommal a kérdéses ingatlanok becs-
áron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10
%-át, azaz a 858. hrszámu 72 f. t. a 2721 hrszámu
10 f. 30 k. t. a 2738 1/2 hrszámu 26 f. 60 k. t. és a
2843 helyrajziszámra 8 t. 78 k. t. 78 k. t. készpénz-
ben vagy az 1882. évi 60. t. cz. 42. §-ban jelzett és az
1881. évi nov. hó 1-én, 3333. szám a. kelt igazságügy-
miniszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes érték-

Kitüntetve 1872. Rimaszombatban.

Kitüntetve 1873. Bécsben.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy a legközelebbi időben
férfi-, női- és gyermek lábbeli-raktáramat
budapesti és bécsi árakkal egészen a mai kívánalmaknak megfelelően felszereltem.
Uj gyárosokkal való megismerkedésem által ezen kellemes helyzetbe jutottam, hogy
nagyrabecsült vevőimnek

jó, tartós, izléses árakkal
és az eddiginél

sokkal jutányosabb árakon

szolgálhatok; még pedig a következőképen:

Férfi topányok.

1 pár erős vikszbőrből készült topány kettős szegezett talppal.	2 f. 80 k.
1 pár erős borjubőr borított topány kaplival, varrott és szegezett talppal	2 f. 80 k.
1 pár ugyan-olyan, finomabb kiállítású karlsbádi u.	3 f. 40 k.
1 pár finom lakborított kesztyűbőr-betét, sárga v. fekete varrott talppal	5 f. 50 k.

Női topányok.

1 pár erős borjubőr topány szegezett talppal.	2 f. 50 k. tól feljebb.
1 pár finom zergebőr topány kaplival varrott v. szegezett t.	3 f. 40 " "
1 pár lak-borított kesztyűbőr betéttel	4 f. — " "
1 pár finom kesztyűbőr, selyem czúggal	4 f. 50 " "
1 pár lasztig vagy bőr házi-czipők	1 f. 20 " "
1 pár lasztig vagy bőr mély-kivágott czipők esokorral	1 f. 70 " "
1 pár lasztig vagy bőr párisi czipők	1 f. 70 " "
1 pár lasztig czugos topányok varrott és szegezett talppal	2 f. 40 " "

Ezen felül mindenféle kiállítású gyermek- és leány-topányok nagy választékban a legjutányosabb árakban kaphatók.

Minél fogva kérem a nagyérdemű közönséget, hogy — mint eddig — ugy továbbra
is becses pártfogásában részesíteni sziveskedjék.

Mély tisztelettel:

Kovács Zsigmond,

RIMASZOMBATBAN, FÖTÉR (szajt házában.)

14-*

Kitüntetve 1876. Szegeden.

Kitüntetve 1885. Budapesten.

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT

NAGY VÉGELADÁS.

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozom, hogy a nagy raktáramon levő
összes áruk **üzlettem lebonyolítása céljából végeladás útján gyári áron alól el-
árusítatnak.** — Az eladás szabott árak és készpénzfizetés mellett történik, kérem a
nagyérdemű közönséget e kedvező alkalmat megragadni és üzletemben levő összes áruk ju-
tányosságáról meggyőződést szerezni.

Tisztelettel

LÖFKOVICS LIPÓT.

Különös figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek az alant jegyzett cikkeket:

8000 pár női-, férfi- és gyermek czipők.
3000 drb férfi- és fiu kalapok.
3000 drb férfi-, gyermek- és női ingek.
2000 drb női kabát, gallér és kepek.
1000 drb női-, férfi- nap- és esőernyők.
6500 drb férfi nyakkendő.

**Egypár száz drb női-, leány- és
gyermek felöltő.
Női blousok. kötények.**

600 pár női-, férfi és gyermek-harisnya.
1500 drb **női vállfüző** (Mieder)
Színes, sárga vagy fekete bőr czipők, akár egész,
akár fél, női-, férfi- és gyermekeknek **50%-kal
gyári áron alul.**

Rövidárúk, pamutok, selymek, kézi munkák
mélyen leszállított árakban.

Egypár száz drb selyem, czérna, vagy bőr
kesztyűk meglepő olcsó árban.

Nagy végeladás.

Leány-köpenyek.

Nagy végeladás.

Leány kabátok.